wagons moest vervoeren om den Beukenberg te nivelleeren.

Indien deze dijk dus menschenwerk is, dan heeft het volk dat dit werk uitvoerde, een arbeid geleverd die vergelijkbaar met de werken van het Albert-kanaal (doorstoek van Canne of wat ook) kan doorstaan.

Welnu dit eerste punt kan geacteerd worden: De Beukenberg is een werk dat met menschelijken arbeid tot stand gebracht werd. Rosis voor vele jaren riep de zeer bevoegde verslaggever van de Provinciale Commissie van Monumenten, F. Drissen de aandacht op deze bijzonderheden: De richting van den Beukenberg is van Oost naar West, terwijl de andere heuvelrijen van Noord naar Zuid loopen. Besluit: hij zuldt op een niet natuurlijke wijze de vallei doen de heuvelrenksken vormd.

Wij kunnen daar al dadelijk bijvoegen: Zie het gedeelte van den Beukenberg dat de grens tusschen Piringen-Tongeren en Widoeie en Romnxheem vormt: De Beukenberg vormt niet het kroonpand alleen, maar loopt op gemiddeld afstand over de Oostelijke afhelling van genoemden hoogterug.

Dan doet F. Drissen nog opmerken dat de gewone dikte van de Haspengouwsche leemlaag slechts 1 tot 2 m. bedraagt. Die van den Beukenberg daarentegen is veel dikker. Men zie de nota van Drissen desaangaande in **Bulletin der Société scientifique et littéraire du Limbour**, deel VI (1863), p. 403.

Volgens de Monographie der Leemstreek van Belgie, door de Staatsdalbouwwaandigen opgesteld, is de Haspengouwsche leemlaag ten hoogste 3 tot 4 meter dik. Te Tongeren wordt zulke dikte nergens vastgesteld terwijl op Beukenberg waar de leemlaag 10 meter en meer bereikt. Volgens onze waarnemingen ter plaatse van de brikkenbakkerij Baillien moet men ondersteldende de bezoeldaag die zoowat 2 m. dikte heeft en de natuurlijke gesteldaag daarstelt. Daarop komt dan een aanvulling die loodrecht gemeten nog ongeveer 8 m. van de kruin tot op de vorige laag bedraagt. Tusschen beide lagen, bevindt zich een neerkwaardige kleilaag van 25 centimeters dikte, die als met water gedrenkt voorkomt. Op de plaatsen, waar we deze laag konden bestudeeren, bevond ze zich in het midden van de Zuidelijke helling van Beukenberg. De trancheé gaf loodrecht een diepte van 2.55 m. en horizontaal 0.80 m. 't Was vooral in deze laag, dat de sporen van de menschelijke bedrijvigheid, bij de vleet, vonden waargenomen werden.

Wij spreken niet van de vondsten door anderen, en in hoogere lagen gedaan. Doch hier op de diepte van meer dan twee en half meter, vonden we verschillende potscherven, een klein stukje Romeinsch glas, een scherfje rooiv terra sigillata. Waren bij het uitrakelen van deze scheven aanwezig: MM. Baillien, eigenaar, Baron de Borman, Ridder Ph. de Schaetzen, Edm. Chiartianus, hooger genoemd, Tulleners en ondergetaekende. Er zijn dus getuigen genoeg.

Belangrijker vondsten werden vooraf reeds door M. Baillien gedaan. Ook de heer Dr. Brassinne, hoodeenaar en hoofdbibliothecaris aan de universiteit van Luik, heeft vroeger reeds, op een andere plaats, in de weg-doorsnede van Beukenberg, een fibula gevonden.

Na al deze vondsten, gaat het toch niet meer aan, den menschelijken arbeid bij de aanhooging van Beukenberg, in twijfel te trekken. En de aanhoogting was aanzienlijk. Op de plaats waar deze vermelde vondsten, op 9 Februari jl., in tegenwoordigheid van vele getuigen, op meer dan twee en half meter diepte gedaan werden, moet men nog meer dan 5 meter klimmen, om de kruin van Beukenberg te bereiken.

* * *

Maar wanneer den, werd die machtige dam door menschenarbeid tot stand gebracht? En waarom? Plaatsnamen laat ons niet toe al de vragen terdege te bespreken, doch, en dan te toch, wat ze mank gaan. In het kort zij gezegd dat het maar goed is te zeggen niet de eerste in de historische tijden, eens tot Tongeren kwam. De naam van Zesuijken is voet te jong om iets uit te wijzen. Dat de Zuidelijke helling van Beukenberg, in de middel-eeuwen met wingaarden bedekt was zoo's men zien kan in Ulrix en Paquay, Glossaire toponymique de la ville de Tongres (1908), bewijst alleen, dat de inwoners daar een dienstvaardige hoogte gelegd vol dan. Immer die wingaarden worden reeds vermeld in 1291 en 1322, toen het middel-eeuwsche Tongeren nog niet zijn volle ontwikkeling bereikt had. Zeggen dat de hoge dijken moesten dienen om Tongeren tegen overstroming van een meer, dat in de diepte van Betho lag, te beschermen, hadt geen steile, want 't waterpeil van Betho stond, vroeger als nu, een 1 tal meter lager dan de eerste laag van Beukenberg gelegen. Wil men van die hoogen berg-rug een verdedigingswal tegen aanvallen, een bevestiging voor veldvruchten of een omheining van een jachtpark maken, dan stoot men op diepe opwerping. De voorgenoemde omheining voor veld of park is nim dan een halve cirkel. De andere zijde ligt open, wijd open!

Er dient dus aan een andere bestemming gedacht. En deze bij aanlachtig onderzoek, leogt in het oog. Een noodzakelijkheid voor elke menschelijke nederzetting is water. Op de hoogte van Tongeren zit het juist water tamelijk diep. Het zou dan wonder zijn, dat de Romeinen, in een zoo voornaam stad als Tongeren, niet aan waterbevoorrading gedacht hadden. Daarmboven, heeft men op tal van plaatsen, Romeinsche putten weergevonden. In Tongeren niet. De hoogterug van Beukenberg, met zijn voortzetting naar het Zuiden, is nu nog, ondanks de knaging van vele eeuwen, schier genivelleerd, met een lichte helling naar Tongeren toe. Staat men hier dus niet voor de Romeinsche waterleiding der stad? In dit geval verklaart zich heel goed, dat de dating kleilaag, waarop we hooger de aandacht vestigden, wel als een met water gedrenkte laag uitzict, daar het ingezijpelde water, na eeuwen dienst, dit resultaat kan aanbrengen.

De werken voor de waterbevoorrading van Metz, van Mainz en andere steden, door de Romeinen aangelegd, waren nog aanzienlijker dan de groote aarden dam van Beukenberg.

Maar men ziet daar bovenop geen sporen van de beek, die daar eens vloeide? We zullen het antwoord op deze opwerping in een volgend nummer geven, en tevens aanduiden hoe de waterleiding vloeide, en waar het water vandaan kwam. G. S.

Verkoop van Koopwaren met Premiën

Talrijke handelaars trachten den verkoop van hunne producten te bevorderen met premien aan de koopers aan te bieden.

In een pak of doos bevindt zich een bon, een prent, of een lichtbeeld, en het opsturen van een zeker aantal ervan geeft recht op een geschenk.

Dit stelsel is toegelaten op de volgende verwaanden:

1) Iedere bepaalde hoeveelheid der producten moet hetzelfde aantal bons bevatten.

B.v.: een lichtbeeld per chocolade-reep; een bon per sigarettenkoos, enz.

2) Een bepaald getal bons moet recht geven op een bepaald geschenk, op voorhand keurig gemaakt.

B. v.: Een rijwiel voor 400 bons; een kilo chocolade voor 20 bons, enz.

3) De bons moeten alle zonder onderscheid, recht geven op hetzelfde geschenk of een deel van geschenk, terwijl 't verschil op voorhand gekend zij.

Deze laatste voorwaarde dient nauwkeurig nagelezen, want hier is desbetreffend dat de meeste inbreuken gepleegd worden.

Een eerste voorbeeld: Een nijveraar greeft bons van verscheidene kleuren uit: een groene bon is vijf witte bons waard, en een rooide bon vijf zwarte dito.

Indien de koopter op voorhand weet, in welke pakken of doozen de groene, witte, zwarte bons zich bevinden, dan speelt het toeval geen rol en is het stelsel toegelaten. Worden de koopwaren integendeel op zulke wijze ingepakt, dat de kleur der bons niet zichtbaar is en onbekend blijft, dan is de winst aan louter toeval te danken en is bijgevolg het stelsel verboden.

Tweede voorbeeld: Een chocoladefabriek geeft, bij iedere reep, een bon, waarop een letter geprent is; wie een volledig alphabet verzamelt en opstuurt heeft recht op een doosje pralines. Zijn de letters zichtbaar dan kan de kooper zich verstoren en willens het alphabet aanschaffen, en dan si er gene loterij.

Maar wordt de kooper niet welks letter in iedere reep gestoken werd, dan haagt het verzamelen van zijn alphabet van het toeval af, en dan valt het stelsel onder de toepassing van de wet.

De bons moeten dus zichtbaar, natuurlijk voor het verzamelen van een reeks portretten, zoals b.v. die van de 20 beste Belgische wielrijders of van de 12 groote kunstschilders der Vlaamsche School, enz.

Laat ons ook opmerken dat een dergelijk stelsel onmiddelijk aanleiding geven, kan tot bedrog tegenover het publiek: zoo kan men firma zekere letters van het alphabet en eene bepaalde streek uitsluitend verspreiden, dierwijze dat de inwoners van de andere streken alle moeilijkheden zouden hebben om het alphabet te verzamelen, en een prijs te winnen, terwijl men de bevoorgelegde streek zouden moeten inrichten. Erger nog, zoo men zekere letters opzettelijk niet laten drukken, of in geringer getal dan de andere, zoodat alle verzamelingen of zekere, ten minste, steeds onvolledig zouden blijven. Deze praktijk zou overigens als oplichterij strafbaar zijn.

Jaardag van het Overlijden van Koning Albert

HERDENKING.

De Heer Gouverneur van Limburg verzoekt de gemeentelijke overheden op Zondag 17 dezer de vlagen aan de gemeentelijke gebouwen halfstok te hangen. Hetzelfde zal geboeren aan Staat- en Provincie-gebouwen.

Een uur lang van 16 tot 17 uur dient de doodklok dien dag te luiden.

Deze dient in kalmte en ingetoenheid herdacht te worden.

De burgemeester van Tongeren verzoekt de bevolking zich bij deze rouwhulde aan te sluiten en ook aan hunne huizen het Nationaal vaaiiel halfstok te hangen.

* * *

In een tweede rondschrijven vestigt de heer Gouverneur de aandacht op het Nationaal gedenkteeken « De Koning Albert-Bibliotheek », die door den aard van haar bestemming zou beantwoorden aan de gestadige inzichten van den Vorst, die onophoudend en gansch bijzondere aandacht aan de Letteren en de Wetenschappen heeft gewijd.

Er zullen lijsten rondgaan voor het oprichten van dit Nationaal Gedenkteeken, alsook om te Hasselt een Provinciaal Memorialzaal ter herinnering aan den betreurden Vorst te verwezenlijken.

De Oud-Strijders steunen die dubbele werking en hebben van hunnen kant een actie op touw gezet om overal inschrijvingslijsten aan te bieden.

LOURDES

—o—

MISSEN DACHT EN NACHT GEDURENDE 72 UUR.

Dit Triduum zal op 25 April e.k. om 2 uur namiddag beginnen. Wij hebben er reeds de bijzondere aandacht op gevestigd.

Groote bedevaarten zullen te dier gelegenheid ingericht worden, namelijk een nationale bedevaart uit Frankrijk, een bedevaart uit de bisdomen van Engeland, Wallis en Ierland, een nationale bedevaart uit Belgie, onder hoege bescherming van Z. Em. Kardinaal Van Roey en van al de Belgische Bisschoppen. De bedevaart vertrekt op Woensdag 24 April en komt op 30 April weerom. Inlichtingen en prospectussen bij de Bestuurders der H. Hartbonden.

Stads- & Provincienieuws.

TONGEREN. — Rioleering en ratten. — In het nummer van verleden Zondag heeft men kunnen lezen dat het Stadsbestuur van Tongeren voorschrijft dat alle pannen voor verbinding met de rioleering moeten aan goedkeuring onderworpen worden. We hoeven dit een goeden en belangrijken maatregel.

Inderdaad er dienen, o.m. voorzorgen genomen om te verhinderen dat de ridder, die onvermijdelijk een woonplaats voor waterratten gaan worden, de woningen van de beide stad overrompelen. Want, indien ze meester worden in de woning van uw gebouw, zullen ze het ook weldra in uw eigen huis zijn. Men neme dus een afweringsmaatregel. Hij dient door allen te worden toegepast.

Deze maatregel, om u tegen de rattenplaag te vrijwaren, bestaat in het aanbrengen van een rooster in elke aansluitingsbuis, daar waar ze uw huis binnenkomt. Zich op een hevel of siphon alleen vertrouwen is een twijfelachtige bescherming, want de waterrat kan dukden zoals men wel zal opgemerkt hebben.

Voorkomen is beter dan genezen. Men wake terwijl het nog tijd is. Wij gevan daarom elkees een artikel om aan te toonen met welke moeite men tegen de overwoldigheid der ratten moet ageren.

Plinius de Natuurkundige verhaalt in zijn Boek VIII, dat garsche steden door de ratten vernietigd werden. Men beschikte toen niet over zooveel bestrijdingsmiddelen als nu. De H. Gregorius van Tours verhaalt, dat de Parijzenaars « eensdags, bij het graven van een riool, eenige heilige beelden verplaatsten. Toen verspreidde de verbitterde godheid de ratten over Gallie ».

Wat daar ook zij, de ratten zijn de slachtoffers van Parijs zijn nog heden ten dage van ratten overrompeld. Ze loeren te Tongeren in de Motten, en langs de oevers van den Jeker, om vooreerend in de riolen te dringen. Men moet verhinderen dat ze tot in de huizen komen, want het zijn nadelige en gevaarlijke beesten, daar ze zieketen als de pest kunnen verspreiden.

— **Handboogschieten.** — Sport! Sport! It is aan de dagorde. In 't Winter of ook Zomer 't moet er door. Zoo ook komt het boogschieten dan aan de beurt. Het « Edelsport » schrijft voor de maand Maart. Maar dit niet 't Zondagen, een welstrijd uit, die alle schutters, alsook de gardianschutters, kan bekoren. Alzoo in een overdekt en zeer goed verwarmd lokaal is er zeker voor de schutters eene buitengewone partij te doen. Ja, men mag twintig mozen schieten naar bolvormige pluimen van hoog en laag af, alsook voor nieuwe pijlen, komen op 't programma. Een bokter wordt door 4 talen bewtwist (gratis).

Allo liefhebbers van pijl en boog, mannen met het arendoog, haal uw material uit den hoek, toont dat er nog kunst in u steekt, dat ook vandaag nieuwe pijlen, ontdekt, reeds een grooten publieken openluchtwedstrijd van dezen Zomer. Zie plakbrieven.

— **Eucharistische Kruistocht.** — Toekomenden Zondag 17 Februari, om 3 u. in de Basiliek, heeft de plechtige uitjving plaats der nieuwe Kruistochtiers. Bij deze gelegenheid geven de Meisjes-Kruistochters een zang- en toneelavond, om 5 u. in den Volksbond. Niet alleen de ouders, doch ook alle vrienden en belangstellenden worden vriendelijk uitgenodigd. Wegens verschillende enkonten, wordt er een kleine inkompryis van 1 fr. gevraagd.

— **Prijskamp ingericht door de maatschappij « Tongersche Paardenfokkers », op Zondag 10 Maart 1935, om 10 uur.**

Reglement:

1) In medewerking met de Landbouwomice van Tongeren, richt de maatschappij « Tongersche Paardenfokkers » een prijskamp in voor vuulens, geboren in 1933 en 1934, alsook voor voortleefende hengsten en merrien.

2) Deze prijskamp is voorbehouden aan de leden der maatschappij en behoorende tot de omschrijving Tongeren der keuringen voor hengsten.

3) Het inschrijvingsgeld is vastgesteld op 5 fr. per veulen, 20 fr. voortleefende hengsten en 10 fr. voortleefende merrien. Deze moeten ingeschreven zijn in het Belgisch studboek.

4) De aanvragen voor inschrijvingen moeten gedaan worden **voor 1 Maart** op Secretariaat Luikorpoort, 1, Tongeren. De inschrijvingskosten worden vereischt.

5) De paardenmoeten op de plaats van den prijskamp zijn 's morgens om 9.30 u.

6) Iedere eigenaar kan slechts een geldprijs in elke prijskamp bekomen, tijne andere verdienstelijke dieren zullen geranghschikt worden en ontvangen eene medalie. Een kunstvoorwerp wordt aan 1 der 1e prijs toegekend.

7) Het inkomgeld is vastgesteld op 5 fr. catalogus inbegrepen. De leden, op vertoon hunner lidkaart, hebben vrijen toegang, alsook het dienstdoende personeel.

8) Het bestuur verwerpt alle verantwoordelijkheid voor ongevallen die aan de dieren kunnen overkomen of door hen veroorzaakt worden.

9) Alle gevallen in het reglement niet voorzien, zullen onherroepelijk door het komiteit beslist worden.

Programma:

In Categorie: Hengsten veulens geboren in 1934.

2e Cat.: Hengsten veulens geboren in 1933.

3e Cat.: Merrie veulens geboren in 1934.

4e Cat.: Merrie veulens geboren in 1933.

5e Cat.: Loten van 3 merrieveulens.

6a Cat.: Loten van 3 hengstenveulens.

7e Cat.: Prijskamp van voortleefers. De hengst moet gevolgd zijn van minstens 3 en hoogstens 5 afstammelingen zonder tanden en ingeschreven in het Belgisch Studbook.

8e Cat.: Prijskamp van merries gevolgd door 2 afstammelingen zonder tanden en ingeschreven in 't Belgisch Stud-Book.

De paardenkweekers die verlangen deel te maken van de nieuwe maatschapnij kunnen hunne aanvraag doen aan Secretariaat, Luikerpoort, 1, Tongeren.

— **Diefstal.** — Bij N..., werktuigkundige, Dries-kruisenstraat, is in volleen dag een gauwdief 't huis binnengeslopen, en heeft boven, uit een schap, een som van 2400 fr. gestolen. Een gerechterlijk onderzoek is ingesteld.

— **Davidsfonds.** — « Vroolijke kunstavond », zoo werd de zitting van Dinsdag aangekondigd. En de heer Henri t'Sas, uit Holland, heeft inderdaad de talrijke vergadering vergaat op een lach-avond. Hij noemt zich ook « de apostel van den lach, van de vreugde ». In Holland, zegt hij, zaan wij, Vlamingen, door voor een volk van lach en leute. Met een prachtige stem draagt hij zijne liederen voor, en spreidt zijne luimige voordrachten met gevoel en gebaar, en weet zijne toehoorders in immer blijde stemming te houden.

DE SCHOONE REIZEN

Huwelijksreizen of per Groep.
Nizza-Azuren kust, 28 Februari.
Marocco: 22 Maart en 5 April.
Italie: 16 April en 8 Mei.
« VIATOR »
23, Kommelbergtaan, 23, BRUSSEL.

BILSEN. — Familiefeest. — De Toneelafdeeling van de Eerowacht heeft hyt tooneelwerkelijk zeer druk, want zij heeft een familiefeest op hare dagorde en zulks beloft wat.

Op Zondag 24 Februari, om 7 uur, zullen alle leden van de Koninklijke Fanfare met hunne familieleden, in de zaal van het Casino, op een flinken tooneelavond vergaat worden. Wie binnnert zich nog den laatsten feestavond, zonder zijn lippen tot een lach te bewegen, want die jonge tooneelvrienden hadden toen een flinken bijval mogen hoeken met hun oolle tooneelstukjes, bijzonder het advokaatspel « In Toga » deed de lachspieren werken.

Ehwee, deze laatste feestavond moet niet tan achterblijven voor den eerste, want zij hebben een flink gevuld programma aan de tooneelliefhebbers op te dissehen.

Een dramatisch spel zal aan twee dolle kluchten voorafgaan, ten einde de meest gezichten verveden te stellen.

Dus jolier lid zal er aan houden tegenwoordig te zijn.

BECKHEIM. — Overlijden. — Op 11 Februari 1935 overleed alhier in den jeugdigen ouderdom van 59 jaar, M. Arnold Van Kan, echtgenoot van M. J. Louise Costeyn, eigenaar van den Boenenbond, lid van vertrheidene godvruchtige genootschappen.

Hij was een man vol ijver en toewijding voor de zijnen en voor anderen. Hij vergroeg met geloofsheid zijn lijden en ging heen met buitengewone berusting in Gods wil. Zijn begrafenis heeft op 14 dezer onder toeloop van een groote schare volk plaats gehad. De kerk was vol, niet tot het einde der offerande, maar tot het einde der mis en een lange stoet volgde den lijkwagen tot op het kerkhof. Hij ruste in vrede.

PIRINGEN. — Overlijden. — Met innige deelneming werd het afsterven vernomen van Dame Catharina Vroonen, weduwe in het eerste huwelijk van M. Henri Portugaels, en echtgenoote van M. Jean Thielen, geboren te Piringen den 23 Februari 1862, en aldaar na eene langdurige lijdelijke godvruchtige overleden, dan 9 Februari 1935, gesterkt door de genademiddelen onger Moeder de H. Kerk.

De plechtige lijkdienst heeft verleden Woensdag, onder een groote toeloop, plaats gehad.

De vrienden en kennissen die bij vergetelheid geen doodsbrief zouden ontvangen hebben, zijn verzocht dit bericht als dusdanig te beschouwen.

KATHOLIEKE KIESVEREENIGING VAN LIMBURG.

Vaste zitdagen te houden door de katholieke mandatarissen gedurende de maand Februari.

Senator MEYERS:

Tongeren: ten zijnen huizen elken Maandag, Donderdag en Zaterdag van 9 tot 12 en van 2 tot 5 u.

Volksvertegenwoordiger BECKERS:

Mopertingen: steeds ten zijnen huize.

Tongeren: bij Janssen-Gerits, op de Vlasmarkt, op Donderdag 21 Feb. van 9 tot 10 uren.

Volksvertegenwoordiger VAES:

Hasselt: Tramstraat, 6, 'n Zaterdags van 9 tot 12 u.

Volksvertegenw. de SCHAETZEN:

Bornemshoven: ten zijnen huizen, den Zondag voormiddag, behoudens andere zitdagen.

Borgloon: bij Jef Ory, in de Kroonstraat, op Woensdag 27 Feb. van 9 tot 10 u.

N. B. — Het secretariaat der Kath. Kiesvereeniging (Rerum Novarumaat te Hasselt) staat steeds voor allerlei inlichtingen open, elken Dinsdag en Vrijdag van 8 tot 12 en van 2 tot 6 u. De inlichtingen kunnen ook schriftelijk worden gevraagd. Spreekdraad N. 680.

Gemengde Berichten.

LEENING DER VERWOESTE GEWESTEN 5 1922.

TREKKING VAN DEN 9 FEBRUARI 1935.

S. 61567 n. 3	uitbetaalb. met fr.	250.000
S. 61567 n. 2	—	100.000
S. 114836 n. 15	—	100.000

De nummers van de serie 86633, alsook de andere nummers der bovenvermelde series zijn uitbetaalbaar met fr. 300.

KONINKLIJK BELGIE.
MINISTER VAN KOLONIEN.
Se Snede: Violetkleurige biljetten.
KOLONIALE LOTERIJ
toegelaten door de wet van 29 Mei 1934.

Voor de 8e snede, beloopende 50.000.000 fr. zijn de biljetten verdeeld in 10 reeksen, die respectievelijk de letters A. B. C. D. E. H. K. L. M. P. zullen dragen en zullen genummerd zijn van 1 tot 100.000.

Aantal der loten: 111.311.

Bedrag der loten: 30 millioen frank, te verdeelen als volgt:

1 lot van fr.	5 miljoen	(te verdelen door het lot tusschen de 10 reeksen).
5 loten »	1 miljoen	(te verdelen door het lot tusschen de 10 reeksen).
10 loten v. fr.	500.000	(1 lot p. reeks)
10 loten v. fr.	50.000	(1 lot p. reeks)
100 loten v. fr.	10.000	(101. p. reeks)
1000 loten v. fr.	2.500	(100 loten per reeks)
10.000 loten v. fr.	250	(1000 loten p. reeks)
100.000 loten v. fr.	100	(10.000 loten per reeks)

De biljetten aan den prijs van 30 frank zijn te koop aan de Bankoen en postkantoren, bij de wisselagenten en aan de loketten der Koloniale Loterij, 56, Gulden Vleslaan, te Brussel.

TREKKING.

De trekking der 8e reeks zal plaats hebben ten laatste tegen 15 **Maart 1935.**

Geen afhouding van belastingen op de lotgo.

N. B. — De wijze van trekking en betaling zullen dezelfde zijn als deze in voege vanaf de 2e snede.

DE STRIJD TEGEN DE RATTEN.

In alle streken der wereld wordt er geklaagd dat de ratten al meer en meer in aantal toenemen, niettegenstaande er geweldig jacht op gemaakt wordt. Er wordt geklaagd, dat ze vele koopwaar schade-lijk maken voor de menschen, daar de ratten gewoond zijn als verspreiders van gevaarlijke ziekten.

Ratten vermenigvuldigen zich snel, en wanneer ze in een land wat vrijer gelaten worden, overstroomen ze van daaruit de andere landen.

In de Ver. Staten heeft men den strijd met volle kracht aangevat. Twee zaken zijn daarin van belang: het voedsel wegnemen, de schuilplaatsen vernietigen.

Voor wat het voedsel aangaat zijn de ratten niet vies gevalden. Ze zijn tevreden met allen afval. Het liefst eten ze nochtans gekookte en gereedgemaakte spijzen. Rauwe spijzen worden maar gegeten wanneer de andere ontbreken. In Amerika is het een voorschrift dat alle etenresten moeten weggeborgen worden in metalen dozen.

Ratten zoeken bij voorkeur hunne schuilplaats in de ledige holen onder plankenvloeren, tusschen dubbele muren, achter houten beschotten, enz. In oude woningen moeten al die plaatsen onderzocht worden en, indien het mogelijk is, moeten ratten er hunne woonplaats niet meer kunnen inrichten.

Er worden eenige middelen opgenoemd om de ratten te vernielen: 1e Vergif toevoegen. Er moet echter in aanmerking genomen worden, dat de vergiften ook gevaarlijk zijn voor de menschen en ze moeten met omzichtigheid gebruikt worden.

Een nest ratten of een rattenschuilplaats kan men ook vernietigen met vergiftige dampen. Hier ook is voorzichtigheid geboden want deze dampen kunnen ook nadeelig zijn voor de bewoners van het huis.

De vallen spelen ook een rol, maar ze leveren niet den gewenschten uitslag op. Weinige vallen volloen aan de gestelde eischen en men moet reeds een goede kennis van de rattengewoonten hebben om met vallen te gelukken in de vangst. De rat is sluw en een goed waarnemer. Indien ze ziet dat een andere rat door het toeval gevangen werd dan zal hij zich wel wachten om hetzelfde lot te ondergaan, zonder dreiven de plaats te verlaten. De plaatsen waar vel gelegd werd nieregeloid of waar ze door dampen verjaagd werden, worden door de ratten verlaten. En dat is toch wel het doel der verrichtingen.

Er is nog een afdoende middel, dat in Amerika wordt toegepast, namelijk de ratten eene gevaarlijke ziekte aanzetten, waarmede de eene de andere besmet. Het instituut Pasteur van Parijs maakt een virus reed gereed tot dit doel bestemd.... Maar niet iedereen, durft dit middel toepassen omdat al de dode ratten moeten geoneerd worden.... voor de gevaarlijke microben.

Ook worden honden gekweekt die ongemeene jacht maken op de ratten, ook zijn de sommige kranige katten in het werk gesteld tegen de ratten. Het is dikwijls zeldoonsche die honden of katten eene ratbeschermingsvereeniging zijn die vieze dieren te verwijderen. Ze slaan dan elders hunne tenten op.

Amerika wil, te allen prijze, van zijne ratten verlost zijn.... Tot de algeheele vernietiging van het ras zal men wel nooit kunnen komen, maar.... millioenen ratten worden toch uit de wereld geholpen.

HET BIJGELOOF OP DEN BALKAN.

Het bijgeloof is de wereld nog niet uit en vooral op den Balkan tiert het zoo weg. Dit bleek weer bij een proces te Krsalaiev, in de buurt van Sofia, hoofdplaats van Bulgarie. Achttien inwoners stonden terecht, omdat ze in October de 64 jarige weduwe Olewa hadden mishandeld en doodgeslagen hadden. Zij erkenden het grif en zeiden, dat het noodzakelijk was geweest, dat zij haar uit den weg geruimd hadden, want ze was een gevaarlijke toovertol geweest, die al heel wat onheil gesticht en veel wat menschen ongelukkig gemaakt had. Zij waren nog tevreden van daad ook.

De oude Olewa had in bittere armoede een hol in de rotsen aan 't einde van de stad gewoond. Men wist in het dorp, dat zij over bovennatuurlijke krachten beschikte. Vaak had men haar aan een zieke gevroegen of naar een stal gehaald. Vaak had ze dan geholpen, alleen maar door een aantal formuliey te preveien, die ook vorig jaar zeer goed slecht uitgevallen en dat had de boeren zoer ontevreden gestemd.

Enkeen gaven er Olewa de schuld van. Er gingen steeds meer stemmen op, die om vrank riepen en toen er nu op een dag weer ziek werd, dat Olewa weer bezig was een toovertrank te bereiden, toonden de groep boeren naar haar holwoning toe. Ij sloopten de oude vrouw naar buiten en sleepten haar zoo toe, dat zij in minder dan een tijd met bloed bedekt en kort daarop oor was. Men legde haar in een ruwe kist in 't graoof haar buiten het kerkhof. Trouwens niemand had men haar meer nog volgezogt met kiezelsteentjes en met glasscherven, opdat ze volgens het bijgeloof niet met den duivel zou kunnen spreken.

Eenige een paar weken later kwam het gezonde ter oore van de justitie, die achten personen, als voormalmste dulers, in echt stelde. Ze hadden hel wordt de « toverdrank » gevonden, die kamille-thee bleek te zijn.

Tijdens de behandeling hebben tal van getuigen met doodernstig gezicht de meest antstische en afgrijselijke dingen verteld. Een nauwvrouw van de vermoorde bewerende zeker te weten, dat Olewa haar kind oor het uitspreiken van tooverwoorden geschoten had. Anderen diechten verhalen op van « boozen blik », die menschen om het leven kon brengen. Een vrouw verklaarde zelfs gezen oogen gezien te hebben hoe de oude vrouw zich veranderde in een kwaadardig blaarzwale kat. Ze was verdwenen.

Blijna alle in de rechtszaal aanwezigen leken op de hand van de beklaagden te zijn en gaven dit herhaaldelijk door luide uitroepen te kennen. Men had dit echter niet tavoren zien aankomen en daarom voor ieder een groot aantal veldwachters gezonden. Het volk vond, dat de beklaagden echte hun plicht gedaan hadden en dat ze hun onrechtvaardig was hen daarvoor zwangen te nemen.

De rechtbank heeft het bijgeloof en de omheid van de daders als verzachtende omstandigheden aangenomen, maar toch alle achttien beklaagden tot drie à vijf jaren gevangenis veroordeeld.

NUT VAN OUDE GAZETTEN.

Aardtoe de gazetten — na lezing — nog dienen? Hier doen we u enkele middelen aan de hand, die van gazetpapier een goede hulp maken in gezondheids- en huishoudelijke aangelegenheden.

Men wordt aanbevolen, als voorbehoudsmaatregelen de vraatzucht van mot en andere insecten? Is het niet uw dekens, wollen stukken, bontwerk te wikkelen in gazetpapier?

Dan ge wat vrijwaart tegen verkoudheid? Eenvoudig eene gazet, dubbel gevouwen, op rug en borst, tusschen de voeten van frak of kleed dragen. En de eerste pro geroemde emplâtre pauvre hommetaat enkel uit een stuk papier bestaan voor wat kleesfaif. Die zalf is geen ontmiddeld, maar het papier, op de huid gezet, voorkomt de ziekte plaatz de verkoeling van de natuurlijke lichaamswarmte en aldus genezen.

Om zelfde reden, het weerhouden der natuurlijke warmte zal iemand onderhevig kan men ook vermijden met vergiftige dampen. Hier ook is voorzichtigheid geboden want deze dampen kunnen ook nadeelig zijn voor de bewoners van het huis.

De vallen spelen ook een rol, maar ze leveren niet den gewenschten uitslag op. Weinige vallen voldoen aan de gestelde eischen en men moet reeds een goede kennis van de rattengewoonten hebben om met vallen te gelukken in de vangst. De rat is sluw en een goed waarnemer. Indien ze ziet dat een andere rat door het toeval gevangen werd dan zal hij zich wel wachten om hetzelfde lot te ondergaan, zonder dreiven de plaats te verlaten. De plaatsen waar vel gelegd werd nieregeloid of waar ze door dampen verjaagd werden, worden door de ratten verlaten. En dat is toch wel het doel der verrichtingen.

Er is nog een afdoende middel, dat in Amerika wordt toegepast, namelijk de ratten eene gevaarlijke ziekte aanzetten, waarmede de eene de andere besmet. Het instituut Pasteur van Parijs maakt een virus reed gereed tot dit doel bestemd.... Maar niet iedereen, durft dit middel toepassen omdat al de dode ratten moeten geoneerd worden.... voor de gevaarlijke microben.

Ook worden honden gekweekt die ongemeene jacht maken op de ratten, ook zijn de sommige kranige katten in het werk gesteld tegen de ratten. Het is dikwijls zeldoonsche die honden of katten eene ratbeschermingsvereeniging zijn die vieze dieren te verwijderen. Ze slaan dan elders hunne tenten op.

Amerika wil, te allen prijze, van zijne ratten verlost zijn.... Tot de algeheele vernietiging van het ras zal men wel nooit kunnen komen, maar.... millioenen ratten worden toch uit de wereld geholpen.

HET BIJGELOOF OP DEN BALKAN.

Het bijgeloof is de wereld nog niet uit en vooral op den Balkan tiert het zoo weg. Dit bleek weer bij een proces te Krsalaiev, in de buurt van Sofia, hoofdplaats van Bulgarie. Achttien inwoners stonden terecht, omdat ze in October de 64 jarige weduwe Olewa hadden mishandeld en doodgeslagen hadden. Zij erkenden het grif en zeiden, dat het noodzakelijk was geweest, dat zij haar uit den weg geruimd hadden, want ze was een gevaarlijke toovertol geweest, die al heel wat onheil gesticht en veel wat menschen ongelukkig gemaakt had. Zij waren nog tevreden van daad ook.

De oude Olewa had in bittere armoede een hol in de rotsen aan 't einde van de stad gewoond. Men wist in het dorp, dat zij over bovennatuurlijke krachten beschikte. Vaak had men haar aan een zieke of vergoven of naar een stal gehaald. Vaak had ze dan geholpen, alleen maar door een aantal formuliey te preveien, die ook vorig jaar zeer goed slecht uitgevallen en dat had de boeren zoer ontevreden gestemd.

Enkeen gaven er Olewa de schuld van. Er gingen steeds meer stemmen op, die om vrank riepen en toen er nu op een dag weer ziek werd, dat Olewa weer bezig was een toovertrank te bereiden, toonden de groep boeren naar haar holwoning toe. Ij sloopten de oude vrouw naar buiten en sleepten haar zoo toe, dat zij in minder dan een tijd met bloed bedekt en kort daarop oor was. Men legde haar in een ruwe kist in 't graoof haar buiten het kerkhof. Trouwens niemand had men haar meer nog volgezogt met kiezelsteentjes en met glasscherven, opdat ze volgens het bijgeloof niet met den duivel zou kunnen spreken.

Eenige een paar weken later kwam het gezonde ter oore van de justitie, die achten personen, als voormalmste dulers, in echt stelde. Ze hadden hel wordt de « toverdrank » gevonden, die kamille-thee bleek e zijn.

Tijdens de behandeling hebben tal van getuigen met doodernstig gezicht de meest antstische en afgrijselijke dingen verteld. Een nauwvrouw van de vermoorde bewerende zeker te weten, dat Olewa haar kind oor het uitspreiken van tooverwoorden geschoten had. Anderen diechten verhalen op van « boozen blik », die menschen om het leven kon brengen. Een vrouw verklaarde zelfs gezen oogen gezien te hebben hoe de oude vrouw zich veranderde in een kwaadardig blaarzwale kat. Ze was verdwenen.

Blijna alle in de rechtszaal aanwezigen leken op de hand van de beklaagden te zijn en gaven dit herhaaldelijk door luide uitroepen te kennen. Men had dit echter niet tavoren zien aankomen en daarom voor ieder een groot aantal veldwachters gezonden. Het volk vond, dat de beklaagden echte hun plicht gedaan hadden en dat ze hun onrechtvaardig was hen daarvoor zwangen te nemen.

De rechtbank heeft het bijgeloof en de omheid van de daders als verzachtende omstandigheden aangenomen, maar toch alle achttien beklaagden tot drie à vijf jaren gevangenis veroordeeld.

NUTTIGE WENKEN.

Melkvlekken in donker linnen.

Men doet het beste de vlekken eerst te spoelen of herhaalde malen te wrijven met niet afgevende doekjes met water met een weinig ammoniakzeep erin.

Als dit de stoffen heeft weggenomen die in water oplossen (waarondar de eiwitten) dan laat men de vlek drogen en behandelt men ze op gelijke manier met teta (bij drogist of apotheker te verkrijgen). Is hierdoor ook ale vet weggenomen, dan laat men alles weer drogen en stelt de stof zoolang bloot aan stoom van kokend water tot de vezeltjes weer goed recht op staan.

Men dient te zorgen dat geen krimpen ontstaan, door steeds van buiten naar binnen te werken.

Gekrompen kleedingstukken.

Niettegenstaande men wollen of kunstzijden kleedingstukken in lauw of zelfs in koud zeepwater gewaschen heeft, kan het voorkomen dat zij toch krimpen. Bij kunstzijden stoffen is dit vooral het geval met marocain.